

AND ~~THE~~ END.

“คนดีที่ไทยไฟประสงค์”

อันคนดีที่ไทยไฟประสงค์

เพื่อเสริมส่งชาติไทยให้ก้าวหน้า
นำประเทศสู่สวัสดิวัฒนา
คือคนกล้า, จิตต์ซื่อ, ก่อสัตย์ธรรม
ไม่รู้เกรงอิทธิพลคนชั่ว
ไม่รู้กลัวอุปสรรคมักยากับัน
ไม่ถือพวกเป็นใหญ่ไม่โกงกัน
ไม่คิดพินแต่เข้ากระเป๋าคตน
ไม่คิดคดทรยศไม่ปกปิด
ไม่คุยโวเปล่าไปงานไร้ผล
รักชาติ, รักกษัตริย์, รัฐมณฑล
มุ่งช่วยขวนช่วยราษฎรปราศทุกข์ภัย
ทั้งต้องมีวิชาสามารถกล้า
เที่ยงธรรม, ปัญญาดี, มีพรรับไหว
มีมานะไม่ย่อท้อทุกภัย
โอ้เสรำใจคนเช่นนี้มีน้อยเออ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY



3961147520

(un

02-16

วันที่ 27 / 2.ย. / 46

เลขทะเบียน 10.81

๑๐

๒๕๔๖

2546



เนื่องในงานพระราชทานเพลิงพระศพ
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร

ม.ว.ม., ป.ช., ท.จ.ว.

ณ พระเมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์

วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา



.....
เลขทะเบียน.....
เลขหมู่.....

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ



ตามที่ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพวงมาลาวางหน้าพระโกศพระศพ และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระศพ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธอุบลราชิณี เป็นลำดับมาโดยตลอด และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานเพลิงพระศพ

ทั้งนี้ เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมกราบถวายบังคมทูลใต้เบื้องพระยุคลบาท ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น หาที่สุดมิได้

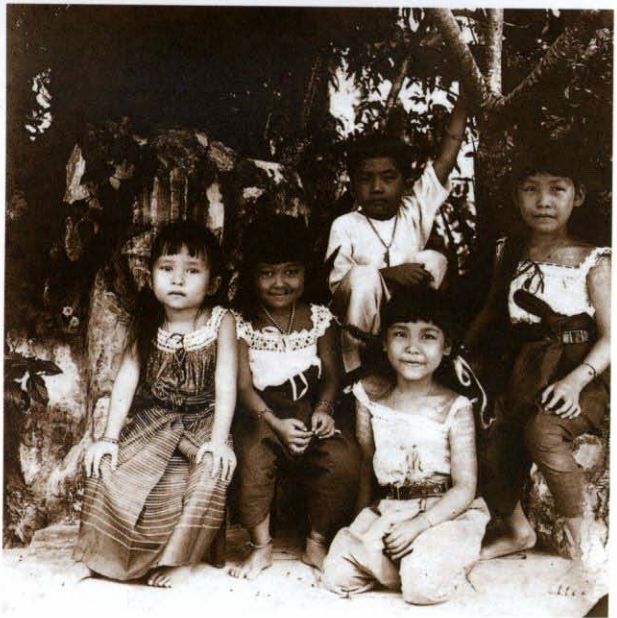
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า ราชสกุลบริพัตร



(บนซ้าย-ขวา)
 พระองค์เจ้าจุมภฏ
 พงษบริพัตร พระองค์
 เจ้าศิริรัตนบุษบง
 และพระองค์เจ้าสุทธ
 วงษ์วิจิตร

(ขวา)
 พระองค์เจ้าสุทธวงษ์
 วิจิตร ประทับนั่ง
 ซ้ายสุดกับเจ้าพี่
 และพระสหาย



พระประวัติ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร ทรงเป็นพระธิดาองค์ที่ ๓ ในจอมพลเรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต และหม่อมเจ้าประสงค์สม บริพัตร (ราชสกุลเดิม ไชยันต์) ประสูติ ณ พระตำหนักวังบางขุนพรหม เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ (รัตนโกสินทรศก ๑๒๕) ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๓ ขึ้น ๕ ค่ำ ปีมะแม อัฐศกศักราช ๑๒๖๘ เมื่อแรกประสูติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ทูลกระหม่อมปู่) พระราชทานนามให้ว่า "หม่อมเจ้าหญิงสุทธวงษ์วิจิตร" และทรงเป็นพระราชนัดดาที่ได้เข้าพระราชพิธีโสกันต์ตามโบราณราชประเพณีในสมัยนั้น จนถึงรัชกาลที่ ๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเฉลิมพระนามสถาปนาเป็น "พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร" ทรงเรียกกันในหมู่พระญาติว่า "องค์กลาง" และทรงมีเจ้าพี่เจ้าน้องร่วมพระมารดา รวม ๘ พระองค์ และทรงมีเจ้าน้องจากหม่อมสมพันธ์ บริพัตร ณ อยุธยา อีก ๒ พระองค์ คือ

๑. พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร (องค์ชาย-สิ้นพระชนม์เมื่อชันษา ๕๔ พรรษา ๙ เดือน)
(พระเจ้าวรวงศ์เธอฯ กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต)
๒. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศิริรัตนบุษบง (องค์ใหญ่-สิ้นฯ เมื่อชันษา ๘๕ พรรษา ๖ เดือน)
๓. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร (องค์กลาง)
๔. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพิสิฐสพสมัย (องค์เล็ก-สิ้นฯ เมื่อชันษา ๖๕ พรรษา ๕ เดือน)



จอมพลเรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า
บริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรง
เป็นเสนาบดีกระทรวงทหารเรืออยู่หลายปี พระ
โอรสและพระธิดาจึงทรงฉลองพระองค์ชุดทหารเรือ
ตั้งแต่ทรงพระเยาว์



พระองค์เจ้าสุทวongช
วิจิตร ประทับยืนที่ ๒
จากซ้าย แถวกลาง
(ภาพบนขวา) และ
ประทับนั่งที่ ๒ จาก
ขวา (ภาพล่าง)



เจ้านายวังบางขุนพรหม

(แถวหน้าประทับเก้าอี้ ชาย-ขวา) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าณภาพรประภา กรมหลวงทิพยรัตนกิริฎกุลินี สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้าสุทุมลามาตมศรี พระอัครราชเทวี หม่อมเจ้าประสงศ์สม บริพัตร (แถวหลัง) พระองค์เจ้าจันทรกานตมณี พระองค์เจ้าพิสิฐสพ สมัย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร พระองค์เจ้าศิริรัตนบุษบง และพระองค์เจ้าจุไรรัตนศิริมาน

๕. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุไรรัตนศิริมาน (องค์สี่-ลีนฯ เมื่อ
ชั้นษา ๙๑ พรรษา ๑๑ เดือน)
๖. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจันทรกานตมณี (องค์ห้า-ลีนฯ เมื่อ
ชั้นษา ๖๕ พรรษา ๓ เดือน)
๗. พระองค์หญิงน้อย (สิ้นพระชนม์ตั้งแต่วัยไม่มีพระนาม ชั้นษา ๖ เดือน)



พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร เมื่อทรงพระเยาว์ (ซ้าย) และเมื่อปี ๒๔๗๓ (ขวา)

๘. พระองค์เจ้าปรีชาดิสุขุมพันธ์ (องค์ชายเล็ก-ลิ้นฯ เมื่อชันษา ๒ ขวบ)

๙. พระองค์เจ้าอินทุรัตนา บริพัตร (ท่านหญิง)

๑๐. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมานันทน์ (ท่านชาย-ลิ้นฯ เมื่อชันษา

๘๐ พรรษา-๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖)

การศึกษา ทรงเรียนที่วังบางขุนพรหม ซึ่งสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า
 สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี ทรงตั้งโรงเรียนประเภทโรงเรียนราษฎร์
 แต่ไม่มีทะเบียนขึ้น เพื่อให้พระนัดดาและพระญาติที่มีชันษาใกล้เคียงกันมา
 เรียน ด้วยไม่โปรดที่จะส่งพระนัดดาไปเข้าโรงเรียนนอกวัง ทรงวางแผนและ
 ควบคุมการศึกษาด้วยพระองค์เองโดยตลอด ทั้งภาคภาษาไทยและภาษา
 ต่างประเทศ ทรงจัดหาครูไทยมาสอน ครูคนแรกที่เข้ามาจัดการสอนคือ ครู
 ทิม อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนสตรีวิทยา ซึ่งเป็นครูเก่าจากโรงเรียนวังหลัง
 ส่วนครูต่างชาติมีหม่อมขาวเยอรมัน ครูชาวอังกฤษ และภรรยาของอาจารย์
 ที่สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสวนกุหลาบ และโรงเรียนมหาดเล็กหลวง



เมื่อเสด็จยุโรป ปี ๒๔๗๘ (ซ้าย) และเมื่อประทับที่กรุงเทพฯ (ขวา)

วิชาที่เรียนคือ เลข ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และท่องโคลงกลอน หนังสือทั้งหมดครูสั่งมาจากเมืองนอกและเรียนเป็นภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาไทยก็มีครูไทยสอนเพิ่มเติมด้วย

นอกจากวิชาการความรู้ต่างๆ แล้ว ยังเรียนวิชาความรู้เกี่ยวกับการเย็บปักถักร้อย การเรียนเอาจริงเอาจังมาก จนเป็นที่รู้จักและคนพากันล้อ เรียกว่า “บางขุนพรหมยูนิเวอร์ซิตี” พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงเห็นข่าวในคำนี้ จึงทรงเรียกตาม จนติดพระโอษฐ์ว่า “พวกยูนิเวอร์ซิตี” การสอนเปิดอยู่จนถึงกลางปี ๒๔๗๕

กล่าวกันว่า พระธิดาทรงหัดพระองค์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิตทรงแต่งกลอนเก่งทุกพระองค์ และรับสั่งได้หลายภาษา

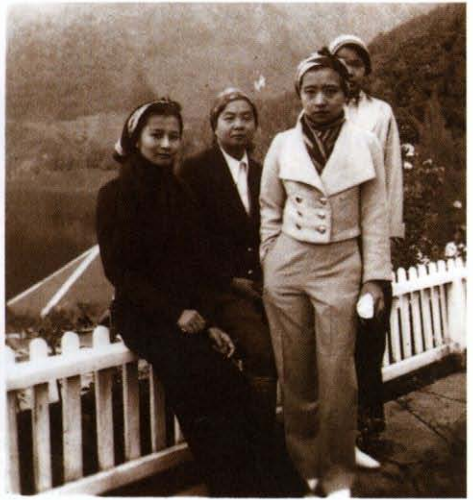


งานแฮยิด (พระชันษาครบ ๖๐ พรรษา) ของหม่อมเจ้าประสงค์สม บริพัตร ที่วัดราชบพิธฯ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ หลังจากเสด็จกลับจากชาว หม่อมเจ้าประสงค์สม (ประทับ กลางแถวหน้า) ประทับอยู่ท่ามกลางพระโอรส สุนิสา พระธิดา พระขมาดาและนัดดา พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร (ประทับยืนแถวกลางที่ ๒ จากซ้าย)

ทุนให้สภากาชาดไทยเป็นประจำติดต่อกันหลายปี นอกเหนือจากประทาน ทรัพย์สินบำรุงสภากาชาดไทย และประทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนแพทย์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ ๓ และทุดียจุลจอมเกล้า ให้เป็นพระเกียรติยศ และในรัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพิ่ม คือ

๑. ทุดียจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.) เมื่อ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖
๒. ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) เมื่อ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
๓. มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.) เมื่อ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙



ขณะเสด็จไปประทับที่บันดุง ได้ทรงท่องเที่ยวภายในอินโดนีเซีย เช่น ยักษัณที่สิงหขาริ (รูปช้ายบน) และตามเกาะแห่งหนึ่ง (รูปขวาบน)

เมื่อยังทรงแข็งแรง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษวิจิตรเสด็จไปทรงท่องเที่ยวต่างประเทศหลายครั้ง เช่น เสด็จมลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกากับพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย และหม่อมเจ้าพัฒนคณนา (กิติยากร) ไชยันต์





พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชวิจิตร ในวันประสูติ

ระยะหลัง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชวิจิตรไม่ค่อยเสด็จงานพระราชพิธีต่าง ๆ เนื่องจากเริ่มทรงพระชรา แต่ทรงรับแขกที่พระตำหนัก โดยเฉพาะในวันประสูติของทุกปีจะมีพระประยูรญาติไปเฝ้าถวายพระพร จนกระทั่งพระชนมายุเข้า ๙๐ พรรษา จึงเริ่มประชวรบ่อยขึ้น เสด็จเข้าออกโรงพยาบาลเป็นระยะด้วยพระโรคทางเดินหายใจ ทรงมีพระอาการหอบ แพทย์ได้ถวายการรักษาด้วยการถวายยาทั้งแบบพ่นและเสวย พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชวิจิตรเสด็จเข้าโรงพยาบาลครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๖ ทรงมีพระอาการหอบถี่ขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๖ พระหทัยไม่ทำงาน คณะแพทย์ประจำโรงพยาบาลได้ถวายการรักษาจนพระหทัยเริ่มทำงานอีกครั้ง และได้เชิญเสด็จประทับห้องไอซียู ถวายเครื่องช่วยหายใจ แต่ด้วยพระชันษาสูง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชวิจิตรได้สิ้นพระชนม์อย่างสงบ เวลา ๑๗.๓๐ น. ด้วยพระโรคชรา ณ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ สิริรวมพระชนมายุได้ ๙๕ พรรษา ๑๑ เดือน

ถ้อยแถลง

เมื่อแรกที่ได้เฝ้าพระองค์เจ้าสุทธวงษ์ขจรจิตร ก็เวลาที่เสด็จมางานวันประสูติของท่านป้า^๑ ท่านอา^๒ ที่วังปลายเนิน โดยได้เป็นลูกคู่ขับร้องเพลงในดับนก (ในบทละครเรื่องอิเหนา) แล้วก็ตามเสด็จท่านป้า ท่านอา ท่านพ่อ^๓ ท่านแม่ของสามี^๔ ไปเฝ้าในวันประสูติของพระองค์ท่านที่ตำหนักถนนวิฑูรย์บ้าง มีอยู่ปีหนึ่งใกล้จะเผาศพใครก็จำไม่ได้ มีรับสั่งถึงเรื่องหนังสือแจกงานศพ ทรงถามว่า

“งานพี่ พี่จะพิมพ์หนังสืออะไรดี”

ขณะนั้นหนังสือนิทานสำหรับเด็กเรื่อง **ยอดลิง** ที่ทรงแปลเป็นกลอนจากนิทานของนักเขียนอเมริกันของท่านเป็นที่นิยม จนกระทั่งกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ขอประทานลิขสิทธิ์ไปตีพิมพ์จำหน่ายให้นักเรียนอ่านกันแพร่หลาย และลูก ๆ ของข้าพเจ้าก็ชอบว่าลึงตัวนี้ผจญภัยมาก จึงได้ทูลว่า พระนิพนธ์เรื่องนี้ก็น่าจะพิมพ์แจกได้ ไม่ทรงเชื่อว่าหนังสือนิทานสำหรับเด็กจะพิมพ์แจกในงานศพได้ จึงทูลว่า หนังสือสำหรับเด็ก ๆ อ่าน ที่สนุก ๆ พิมพ์ได้มาตรฐานอย่างนี้ยังหาอ่านยากอยู่ (ตอนที่ถวายความเห็นนั้นประมาณ ๒๕ ปีมาแล้ว) และทูลว่าจะเป็นผู้ดูแลสำหรับเด็กอีกต่างหาก

จากที่ถวายความเห็นในวันนั้นแล้ว ดิฉันก็ไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้อีกเลย ถึงแม้ว่าจะมีรับสั่งว่า

“เออ ถ้าพี่ตาย ตู^๕ ก็ช่วยจัดการให้พี่ก็แล้วกัน”

ในตอนนั้นทรงเป็นพระองค์เจ้าที่ทรงแข็งแรง เสด็จงานทั้งหลวงและ

๑ ท่านป้า หมายถึง หม่อมเจ้าหญิงประโลมจิตร ไชยันต์, หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร จิตรพงศ์

๒ ท่านอา หมายถึง หม่อมเจ้าหญิงกรรณิกา จิตรพงศ์

๓ ท่านพ่อ หมายถึง หม่อมเจ้าธานีเสกสัจด์ ชุมพล

๔ ท่านแม่ หมายถึง พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารำไพประภา

๕ ตู เป็นชื่อเรียกเล่นที่คุ้นเคย ม.ร.ว.โต จิตรพงศ์ ตั้งให้ดิฉันว่า “ตุ๊ดตุ๊ด”

ราชฎ์อยู่เป็นประจำ เมื่อเห็นทรงพระสำราญดีเช่นนั้นก็เลยลืมเรื่องที่ได้ทูลรับพระดำรัสไปเลย

เมื่อพระชันษาได้ ๘๐ กว่า ปีหนึ่ง ทรงประชวรหนักด้วยพระโรคพระปัสสาสะบวม ทุกคนพากันวิตกว่าท่าจะลำบากแล้ว พาให้นึกขึ้นมาได้ว่าทรงเคยมีรับสั่งฝากเรื่องพิมพ์หนังสือถวายงานพระศพไว้อย่างนี้ก็ตัวเย็นวาวใจหายหนัก รีบเรียนหม่อมราชวงศ์เดือนเด่น กิติยากร และหม่อมราชวงศ์พร้อมฉัตร สวัสดิวัตน์ ถึงเรื่องที่ได้รับสนองไว้ น่อง ๆ ทั้งสองเธอก็ให้เกียรติเชื่อคำบอกเล่าของดิฉัน แล้วก็เลยได้ขออนุญาตกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์หนังสือเล่มนี้ออกมาเพื่อฉลองพระชันษา ๘๔ ปี แล้วราวกับว่าเป็นพระดำรัสที่เป็นทานแก่เด็ก ๆ มากมาย ที่ได้รับแจกหนังสือเล่มนี้อ่านกันตามโรงเรียนที่ขาดแคลน พระชันษาก็เลยยืนยาวต่อมาอีกประมาณ ๑๐ ปี

ครั้นได้เสด็จจากไปจริง ๆ พระทายาทได้กรุณาแจ้งให้ทราบว่ายังมีหนังสือที่พิมพ์ไว้ครั้งนั้นอีกจำนวนที่น่าจะพอแจกในงานพระราชทานเพลิงพระศพ ตามที่ได้ทรงพระกรุณาประทานความเห็นชอบไว้ จึงจะได้จัดแจกหนังสือในงานนี้อีกครั้งหนึ่ง

ด้วยอานิสงส์แห่งพระอุตสาหะทรงนิพนธ์หนังสือที่แฝงด้วยสาระเมตตาและอารมณฺ์ขึ้นเป็นทานให้เด็ก ๆ ในระดับการเรียนรู้ชั้นหนึ่งได้อ่านเป็นการประทานโอกาสให้พวกเขาได้ฝึกฝนการอ่านเนื้อหาที่มีประโยชน์สมวัยขอพระกรุณาธรรมนี้ได้เผยแพร่กว้างไกล และถ้าทรงมีวิถึญาณได้ทรงทราบว่าได้สนองตามที่ทรงเห็นชอบแล้ว จะทรงยินดีที่หลาน ๆ ได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ถวายไว้

ขอประทานกราบมาแทบพระบาท

หม่อมราชวงศ์ดวงใจ (จิตรพงศ์) ชุมพล.จ.จ.

๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖

ยอดลิง



หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ระดับประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ



สมัชชาแห่งชาติ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

เรื่อง

ยอดลิง

ระดับประถมศึกษา

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษวิจิตร ทรงแปลและนิพนธ์เรื่อง
นายพล พิทยาสกุล ภาพ

กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY



3961147520

ยอดสิ่ง

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร
ทรงแปลและนิพนธ์เรื่อง

ลิขสิทธิ์เป็นของกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกในโอกาสพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร
ทรงมีพระชันษาครบ ๗ รอบ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม



ที่ ศธ ๐๖๐๖/๓๑๓๐๘

กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๓

เรื่อง ขออนุญาตพิมพ์หนังสือนิทานคำกลอน เรื่อง ยอดดิ่ง
เรียน หม่อมราชวงศ์เดือนเด่น กิตติยากร และหม่อมราชวงศ์ชัชวาล
สวัสดิวัตน์

อ้างถึง หนังสือ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

ตามที่ท่านขออนุญาตพิมพ์หนังสือนิทานคำกลอน เรื่อง ยอดดิ่ง
ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชิวจิตร ทรงแปลและมอบ
ลิขสิทธิ์ให้กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เพื่อพิมพ์แจก
เนื่องในโอกาสที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์ชิวจิตร จะทรงมี
พระชันษาครบ ๗ รอบ ในเดือนมีนาคม ๒๕๓๔ และในวาระอื่นต่อไป
โดยประสงค์จะขอพิมพ์จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม เพื่อแจกพระญาติ
พระสหาย และแจกเป็นวิทยาทานนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ นั้น

กรมวิชาการพิจารณาแล้ว ยินดีอนุญาตให้พิมพ์แจกได้ตาม
ความประสงค์ และรับประสานงานการพิมพ์จนหนังสือเสร็จเรียบร้อย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอบคุณยิ่งที่จะมอบหนังสือ
เพื่อแจกโรงเรียน

ขอแสดงความนับถือ



(นายโกวิท ประวาลพุกษ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมวิชาการ

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

โทร. ๒๕๑๖๑๕๖

๒๕๒๙๒๑๕

คำนำการพิมพ์ครั้งที่ ๓

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง ยอดลิง เล่มนี้ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธวงษ์วิจิตร ทรงแปลและทรงนิพนธ์เป็นนิทานคำกลอนที่มีเนื้อหาสนุกสนาน แสดงให้เห็นธรรมชาติของสัตว์ที่มีความฉลาดและความซุกซน แฝงไว้ด้วยความน่าเอ็นดู กรมวิชาการจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบภาษาไทยสำหรับประโยคประถมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๐๓ และได้มีการปรับปรุงเพื่อใช้ตามหลักสูตร ๒๕๒๑ แล้วครั้งหนึ่ง แต่เนื่องจากเนื้อหาของหนังสือยังคงสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) กรมวิชาการจึงได้ปรับปรุง ปก รูปเล่ม และภาพประกอบให้น่าสนใจยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มทักษะฯ ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะสนองความต้องการในการอ่านของเด็กนักเรียนประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี



(นายจำเริญ เสกธีระ)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๙ มกราคม ๒๕๓๔

ยังมีลิงตัวหนึ่งซึ่งอาศัย

หนังสือฝรั่งบอกไว้ไม่อำพราง

ขอแปลงนามเป็นไทยให้เรียกคล้อง

ชื่อเจ้า “ยอด” พึงเพราะเหมาะจริงจริง

ยอดอยู่ที่มีสุขไม่ทุกข์ร้อน

แต่อยากกรู้อยากเห็นเป็นสันดาน

อยู่ที่ในแอฟริกาแถบปากกว้าง

เอ่ยอ้างว่าชื่อจอร์จเป็นยอดลิง

เพื่อคล้องจองถนัดชัดดียิ่ง

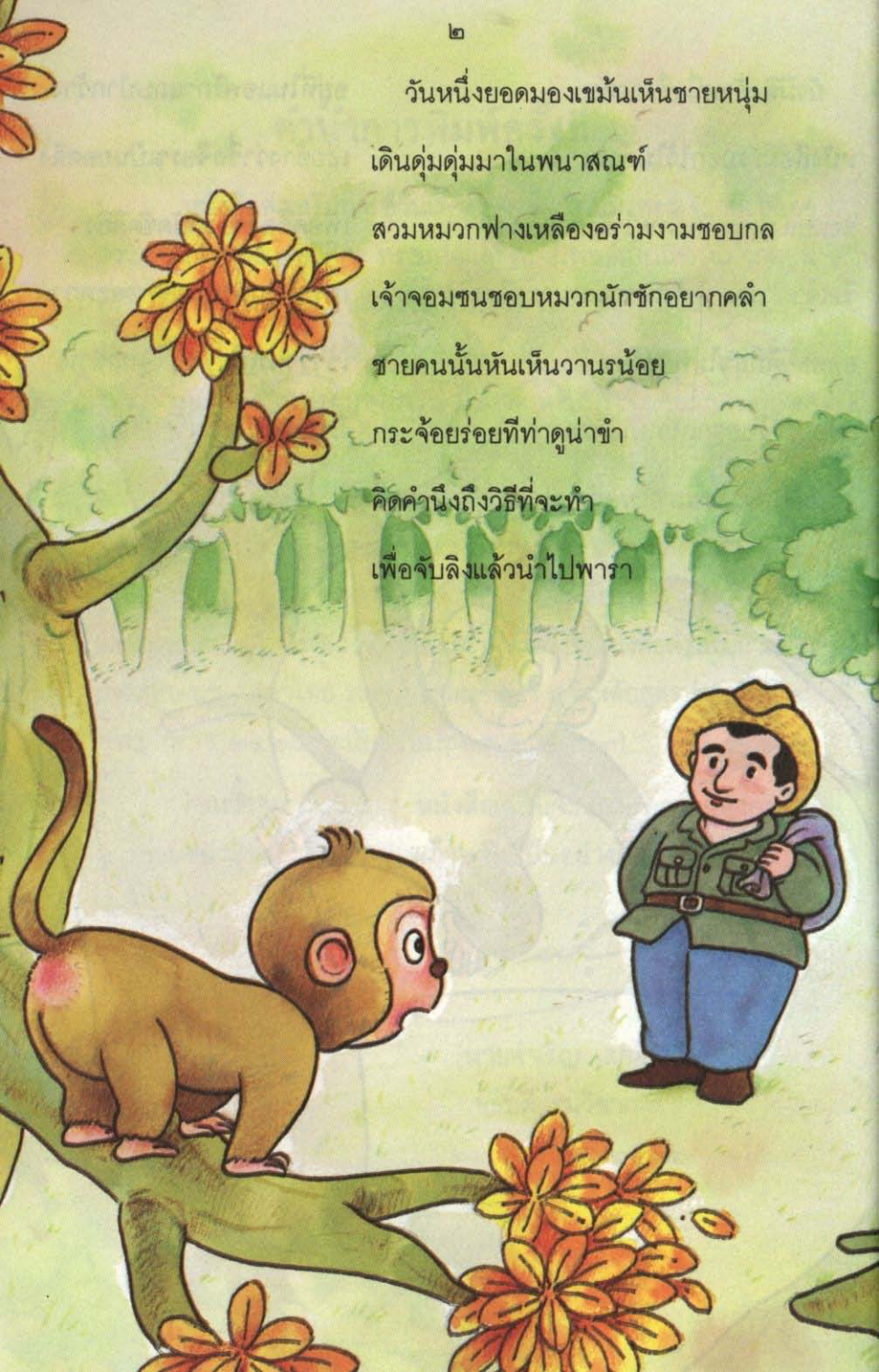
เพราะทุกสิ่งมันยอดตลอดกาล

เจ้าวานรที่ยวสนทุกสถาน

มีชันจนลิงป่าเข้าตาจน



วันหนึ่งยอดมองเขม้นเห็นชายหนุ่ม
เดินดุ่มดุ่มมาในพนาสนชั
สวมหมวกฟางเหลืองอร่ามงามชอบกล
เจ้าจอมชนชอบหมวกนักชัก็อยากคล้า
ชายคนนั้นหันเห็นวานรน้อย
กระจ้อยร่อยที่ท่าดูน่าข้า
คิดคำนึงถึงวิธีที่จะทำ
เพื่อจับลิงแล้วนำไปพารา





ดําริพลางวางหมวกลงบนดิน

พานรินหันเห็นแผ่นผวา

ลงจากต้นไม้พลันมีทันช้า

เดินเข้าหาหมวกใหญ่ไม่รี้งรอ

จำได้ว่าเขาใช้สวมศีรษะ

ศีรษะอ้ายหมวกนี้ดีจริงหนอ

เราใส่คงสวยสุดพูดไม่ยอม

หวังจะหล่อกขอบหัวของตัวพลัน

หมวกมันโตเกินไปใส่แล้วหลวม
 ยกขึ้นสวมปิดถึงคออายจอนั่น
 เลยไม่เห็นสิ่งใดในไพรวัน
 หนุ่มถลันรีบคว้าวานรพลาง



ใส่กระสอบรูตปิดมิดทั้งตัว
 ไผ่แต่หัวพอให้หายใจบ้าง
 แสนเปรมปรีดีได้กระปี่ที่กลางทาง
 รีบเหาะอย่างจากป่าพนาลี

ครั้นมาถึงหาดทรายชายน้ำเขียว
 เรือลำน้อยลอยไปในวาริ
 เจ้าลิงน้อยหงอยเหงาแสนเศร้าจิต
 ออยากรู้เห็นทุกอย่างตามทางไป

ไม่ลดเลี้ยวลงเรือพลันชมันขมิ
 กะลาตีกรรเชียงส่งลงเรือไฟ
 แต่อยากชนนินิดนิตนินิตย์
 ถึงเรือใหญ่ก็พอดีเรื่องมีมา



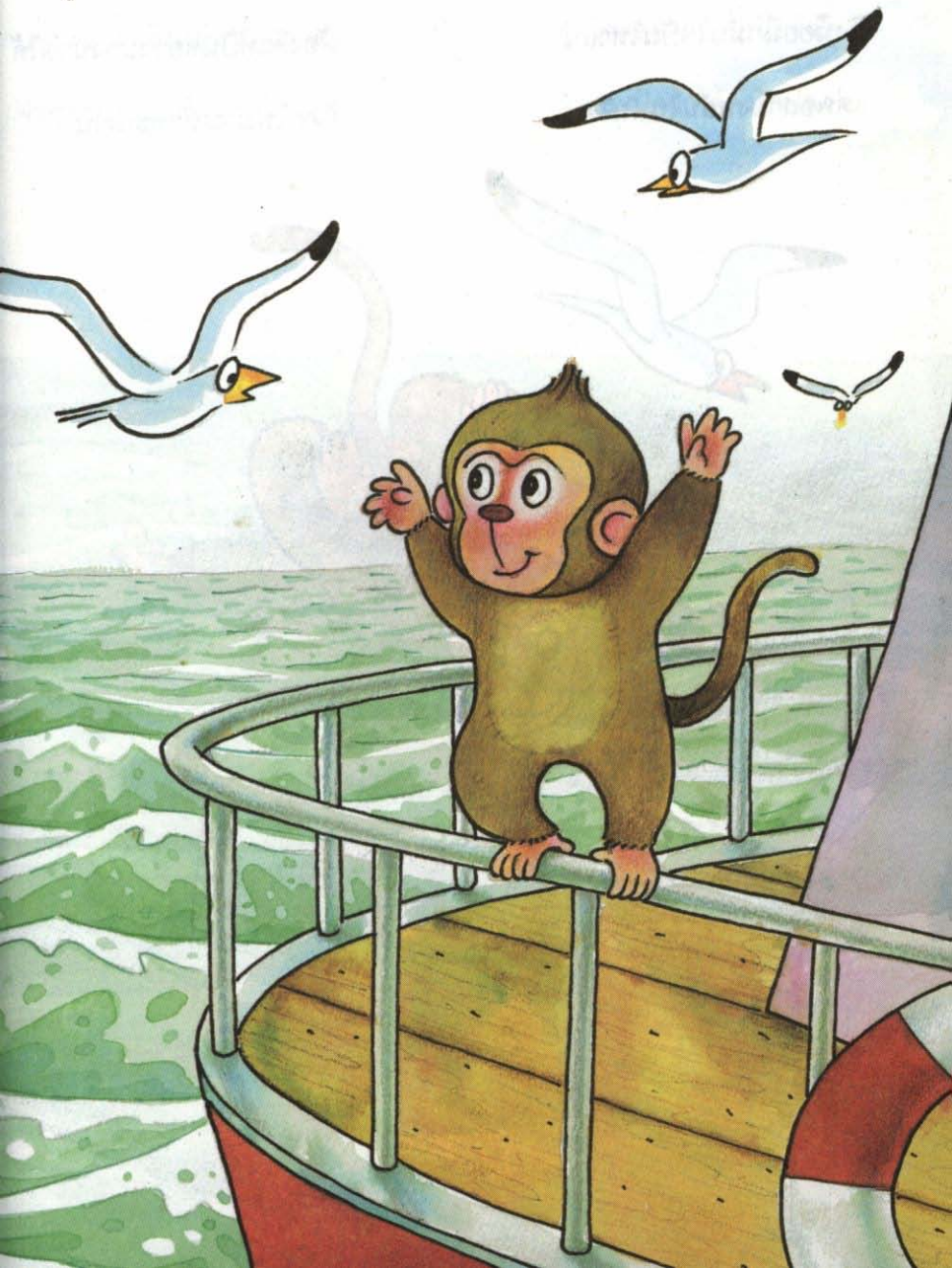
ชายหนุ่มอุ่มลิ่งออกนอกกระสอบ
 นั่งบนม้าเล็กพลันตามบัญชา
 ยอดเอี้ยข้าจะพาเจ้าเข้าในเมือง
 มีสวนสัตว์ใหญ่โตโอ้อ่าจริง
 เจ้าจะสุขสบายหายเหงาหงอย
 บัดนี้จะเล่นอะไรก็ไปซี
 ยอดวางท่ารับคำทำราบเรียบ
 แต่ว่าลิ่งนั้นไซ้รู้ไม่เหมือนคน

นายยอดชอบทำเป็นหูรัภาษา
 ชายหนุ่มเผยพจนานาวากับลิ่ง
 ที่รู้เรื่องแล้วไล่ไปทุกสิ่ง
 จะให้เจ้าพักพิงในสวนนี้
 เพราะมีเพื่อนนับร้อยคอยอ้อมมี
 แต่ต้องเป็นลิงดีอย่าซุกซน
 เข้าระเบียบตั้งแจ้งทุกแห่งหน
 จึงลืมนตลิมคำพรวดัญญา



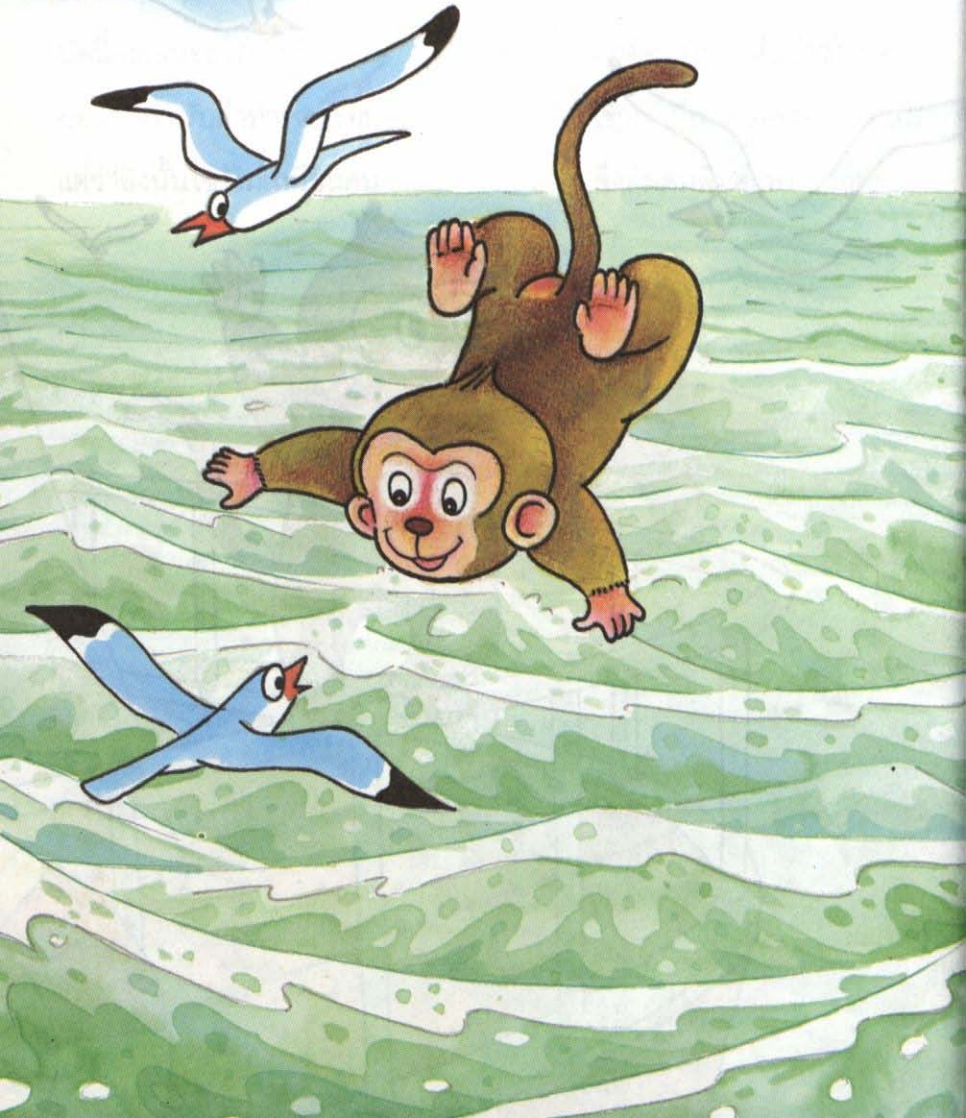
ขึ้นดาดฟ้าแลเห็นนกนางนวลเหิน
อยากรื้อนกกนกบินได้ไฉนนา

น่าเพลิดเพลินเวียนวงอยู่ตรงหน้า
เอ๊ะ ดูท่าก็จะง่ายไม่ยากเย็น



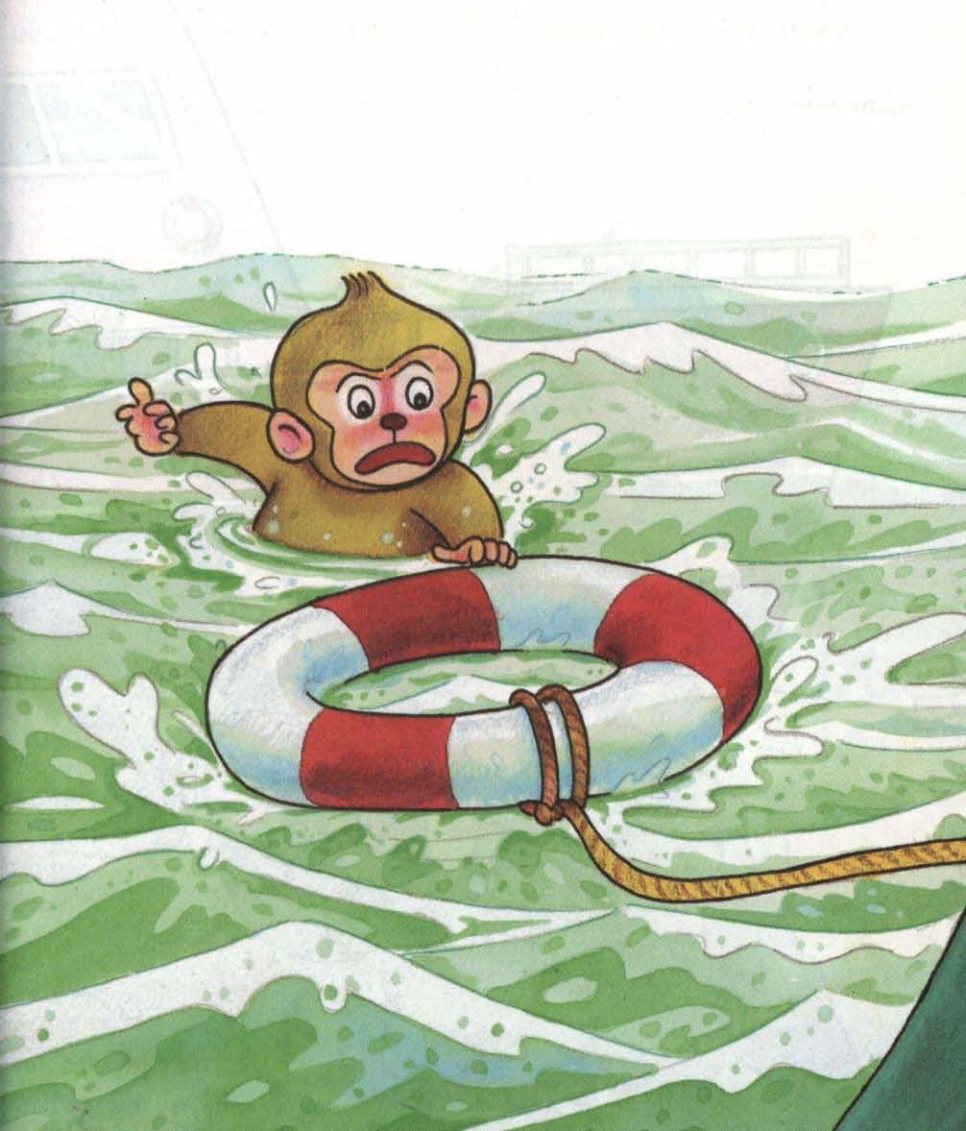
เจ้ายอดโผนใจขึ้นบนลูกกรง
 เหมือนนกแปปีกหางพลางทำเป็น
 ลิงน้อยนี้ก้มหน้าใจบินไหวแน่
 แต่พอถาลงพลันในทันใด

ย่อตัวลงแขนกางวางท่าเด่น
 ดั่งจะแผ่นโผนบินออกบินไป
 ต้องดีแท้บินอย่างนางนวลได้
 ก็ตกในน่านน้ำทะเลวน



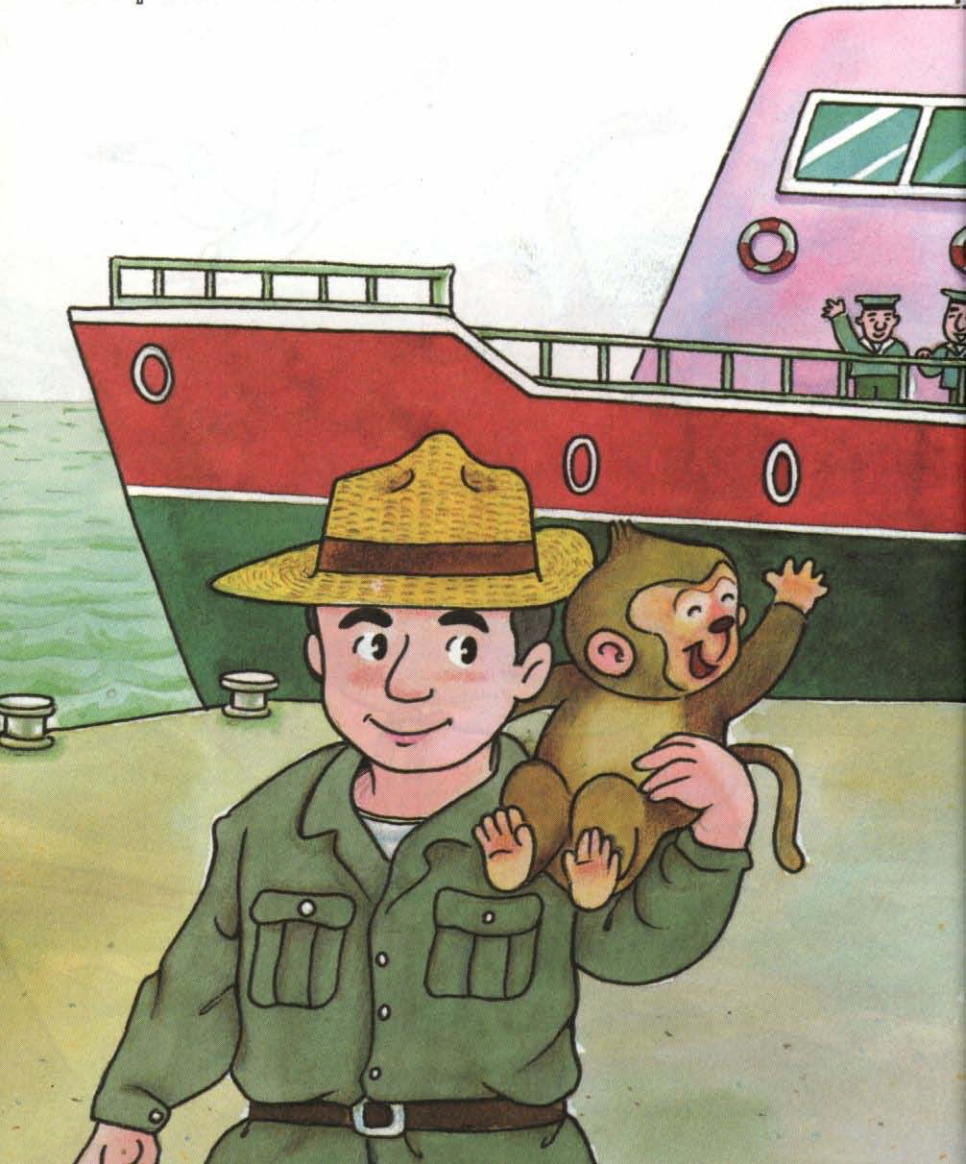
เสียงตะโกนยอดดอยไหนใครเห็นบ้าง
 มองหาสักพักใหญ่จึงได้ยล
 นอนตกว่าเสียงย่ำกันก็กักกอง
 จับชูชีพโยนส่งลงทันที

ลูกเรือต่างวิ่งดูอยู่สับสน
 ในสายชลลึงละเหี่ยเพี้ยลั่นดี
 ลูกเรือคล่องว่องไวไปเร็วรี
 เจ้ากระบี่คว้าได้ตั้งใจปอง



ครั้นนายยอดปลอดภัยสบายจิต
 ระวังตัวกลัวภัยไม่ทอดลอง
 ล่องทะเลหลายเวลาจึงมาถึง
 ยอดลาลูกเรือที่มีน้ำใจ

มันเล็กคิดชนซ้ำคำรบสอง
 อุตส่าห์ครองกายเสี้ยมเจียมหทัย
 ยังถิ่นซึ่งเป็นแคว้นแผ่นดินใหญ่
 ขึ้นฝั่งไปพร้อมชายใส่หมวกฟาง



ชายหนุ่มพายอดไปถึงในเมือง
 พอลถึงบ้านจัดการตั้งโต๊ะพลาง
 รับประทานจานใหญ่เสร็จไปแล้ว
 สูบยาเส้นแสนสบายคล้ายเคยชิน
 เจ้าเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้ามานานนัก
 ผ้าห่มนุ่มคลุมสบายไม่หนาวร้อน

แลเมื่อดองลานตากว่าปากว่าง
 อาหารว่างเรียกให้ลิงไพรกิน
 ยอดผ่องแผ้วอารมณ์สมถวิล
 ง่วงหงุบผืนหน้าหนาวคลานเข้านอน
 ชื่นเตียงพักเอนตัวหัวซบหมอน
 ด้วยเหนื่อยอ่อนผ่อนระงับหลับทันใด



ตื่นขึ้นเข้าเจ้าหนูโทรศัพท์

ฝ่ายนายอดเห็นตลอดจดจำไว้

เพื่อพูดกับคนจัดสวนสัตว์ใหญ่

ติดตริงใจคิดว่าท่าคงดี



ครั้นหนูน้อยเดินคล้อยไปจากบ้าน

หยิบโทรศัพท์ที่ขึ้นฟังบ้างทันที

หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า มาหกเจ็ด

ไม่เคยคิดสักนิดว่าฤทธิ์ขน

ลิงเริ่มงานโลดเล่นเข้าแทนที่

ใช้นิ้วชี้หมุนเลขแจกเช่นคน

สนุกเด็ดหัวเราะว่าเจ้าหน้าขน

จะเกิดผลยุ่งยากลำบากใจ

เสียงกริ่ง กริ่ง กริ่ง ดังมาอยู่ที่

สถานที่สำหรับดับเพลิงไหม้

คนดับเพลิงยกหูปรับทันใด

ฮัลโหล ฮัลโล่ ทีไหน ใครพูดมา



ไม่มีเสียงกล่าวตอบขอoglอยู่
มองสัญญาณบนนั้นพลันตรวจตรา

ไม่นึกฝันว่านั่นเป็นเรื่องลึง
คิดว่าเกิดเพลิงไหม้ในเขตนั้น

ต่างก็จู่ดูแผนที่มีติดฝา
ให้รู้ว่ากริ่งจากไหนแห่งใดกัน
ทำยุ่งยิ่งเอาอย่างคนชนเกินชั้น
บ้างร้องลั่นเร่งเตือนให้เพื่อนจร

เร็ว เร็ว รีบเร็วเข้า เขาทั้งหลาย
 พร้อมสูบน้ำบันไดดับไฟร้อน
 บรรดารถบนถนนคนเดินเท้า
 ปล່อยรถดับเพลิงไปมิให้ช้า

ต่างตะกายขึ้นรถราหน้าสลอน
 เสียงหวูดซอณกระชั้นกันหลายครา
 ต่างเลี้ยงเข้าข้างทางพลางรอกท่า
 จีรุงมาถึงที่พักนักเลี้ยงลิง



พวกดับเพลิงใจลงตรงหน้าบ้าน

แบ่งทำงานตามหน้าที่อย่างดียิ่ง
เปิดประตูเข้าไปแปลกใจจริง
ไม่เห็นสิ่งใดใหม่ไฟสักอัน



เขาเหลือบแลเห็นแต่เจ้าลิงจ๋อ
ต่างนึกอ้อเพราะลิงแก่นนี้แมนมัน
หัวหนำร่องบังคับให้จับมัน
ต่างกรูกันเลี้ยวโล่นายยอดชน
ยอดโตดหนีท่วงที่ว่องไวนัก
จนจวนจักรอดไปได้อีกหน
สายโทรศัพท์ยุ่งนิ้วพันตัวตน
เลยแพ็คคนโดนเขาจับเอาไป

คนดับเพลิงร่างผอมไม่ยอมปล่อย
 คนอ้วนหิวอีกข้างข้างกระไร
 เขากล่าวหาว่าหลอกกอดดับเพลิง
 จับใส่คุกมิดชิดปิดประตู

จับแขนน้อยแน่นจี๋หนีไม่ไหว
 มิเห็นใจสักนิดคิดเอ็นดู
 วิเล่นเพลิงหมั่นใส่เอาให้อยู่
 ลิงสุดสู้โดนขังนั่งงุนง





เจ้ายอดอยากหนีออกไปนอกห้อง

ป็นหน้าต่างทันทีถึงซี้กรง

บัดเดี๋ยวนั้นยามที่เฝ้าเปิดเข้ามา

โดดขึ้นเตียงคิดว่าเจ้าจ้อมีรอฟัก

ร่างคนยามใหญ่นักน้ำหนักมาก

เลยเสี่ยหลักพลัดหกตกลงมา

พอดีมองเห็นทางอย่างประสงค์

คิดว่าคงลอดออกได้ไม่ยากนัก

ครั้นเห็นท่าลึงก็พอประจักษ์

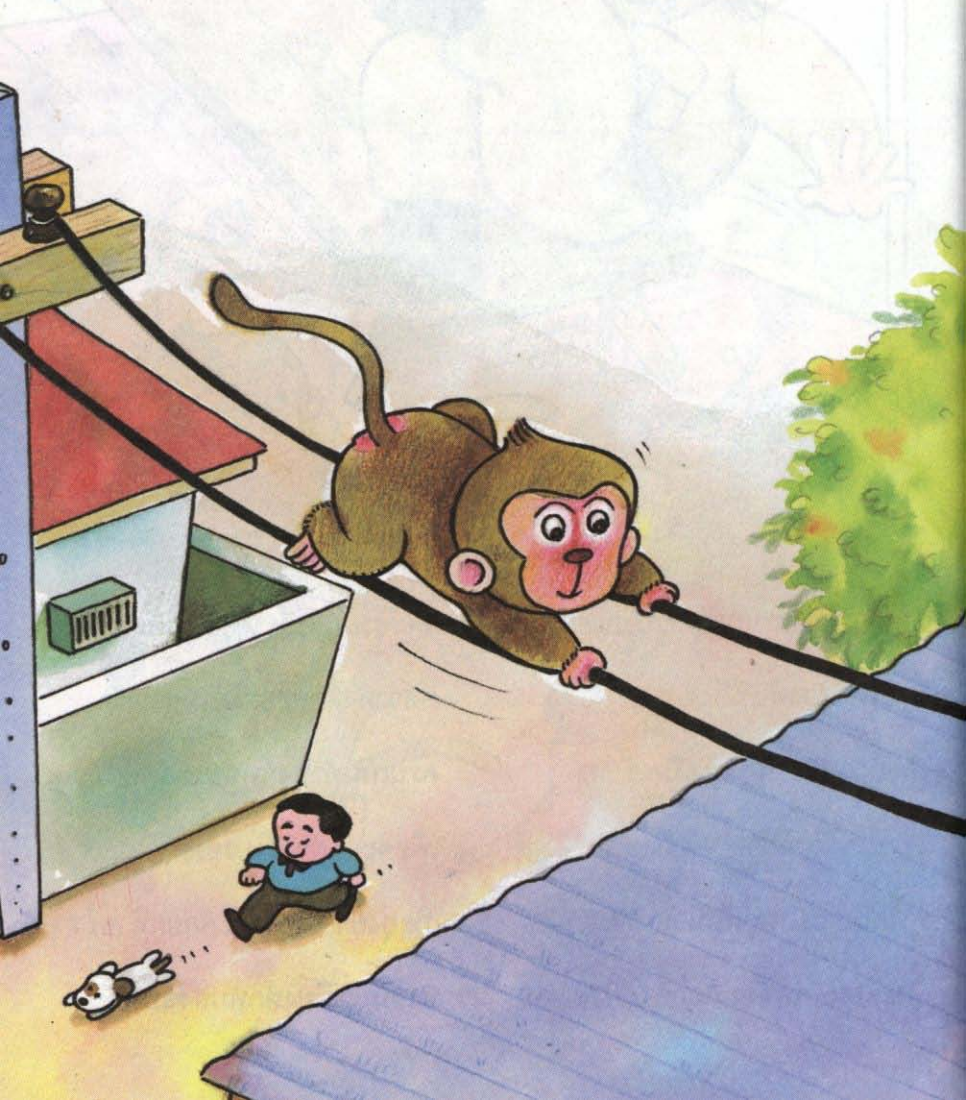
เพื่อจะกักตัวไว้ไม่รอดตา

เกิดยุ่งยากเตียงกระดกยกทำย่ำ

หัวชนฝาเตียงหักทับลงจับพลัน

วานรน้อยจ้อยแต่ตัวหัวฉลาด
 ออกประตูที่เปิดกว้างค้างอยู่นั้น
 เล็ดลอดออกมากะทั่งถึงหลังคา
 เดินบนสายโทรศัพท์ได้ฉับไว

ฉวยโอกาสรีบหนีขมี้ขมั้น
 เร่งผลุนผลันวิ่งตลอดรอดพันภัย
 การเป็นลิงมีค่าอย่าสงสัย
 ข้ามผ่านไปเหนือศีรษะนายประตู



เจ้าลิงกระโจนเป็นอิสระ

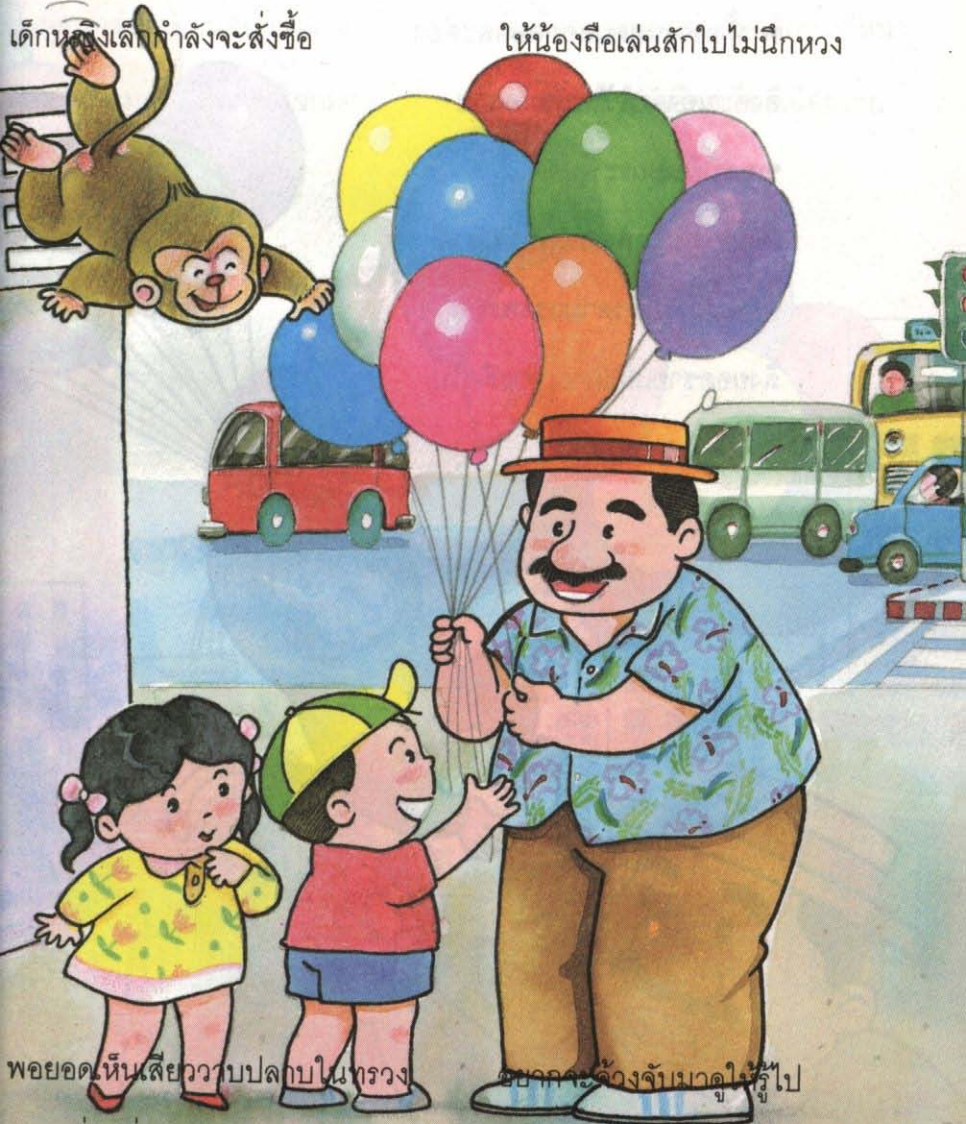
เหลือบไปที่ถนนเห็นคนชุก

เด็กหญิงเล็กกำลังจะสั่งซื้อ

กำลังจะข้ามกำแพงแหล่งคอกอยู่

ลูกโป่งหลากสีมีทั้งพวง

ให้น้องถือเล่นสักใบไม่นึกหวง



พอยอดเห็นเสียววาบปลาบในทรวง

ว่าลูกนี่คือสิ่งใดอะไรแน่

สีแดงสดนี้เราต้องเอาไว้

อยากจะได้จ้บมาดูให้รู้ไป

ตะลึงแลเพ่งพิศคิดอยากได้

เอื้อมมือไปหวังจะคว้ามาครอบครอง

ฉวยลูกโป่งสีแดงแย่งมาได้
 แต่เชือกไขว้ผูกมันกันทั้งผอง
 พาทั้งพวงหลุดผลอยล่อยละล่อง
 ลิงคะนองจับไว้ไม่ยอมคลาย
 ขณะนี้มีลมกระพือจัด
 เลยพาพัดลูกสวรรค์นั้นผันผาย
 ลอยละลิวปลิวตามแรงพระพาย
 ลิงยอดชายเลยเกาะเหาะติดไป



ยิ่งลอยสูงขึ้นไปในอากาศ

มียึดเชือกที่ผูกลูกโป่งไว้

ทั้งผู้คนกล่นเกลื่อนอยู่ข้างล่าง

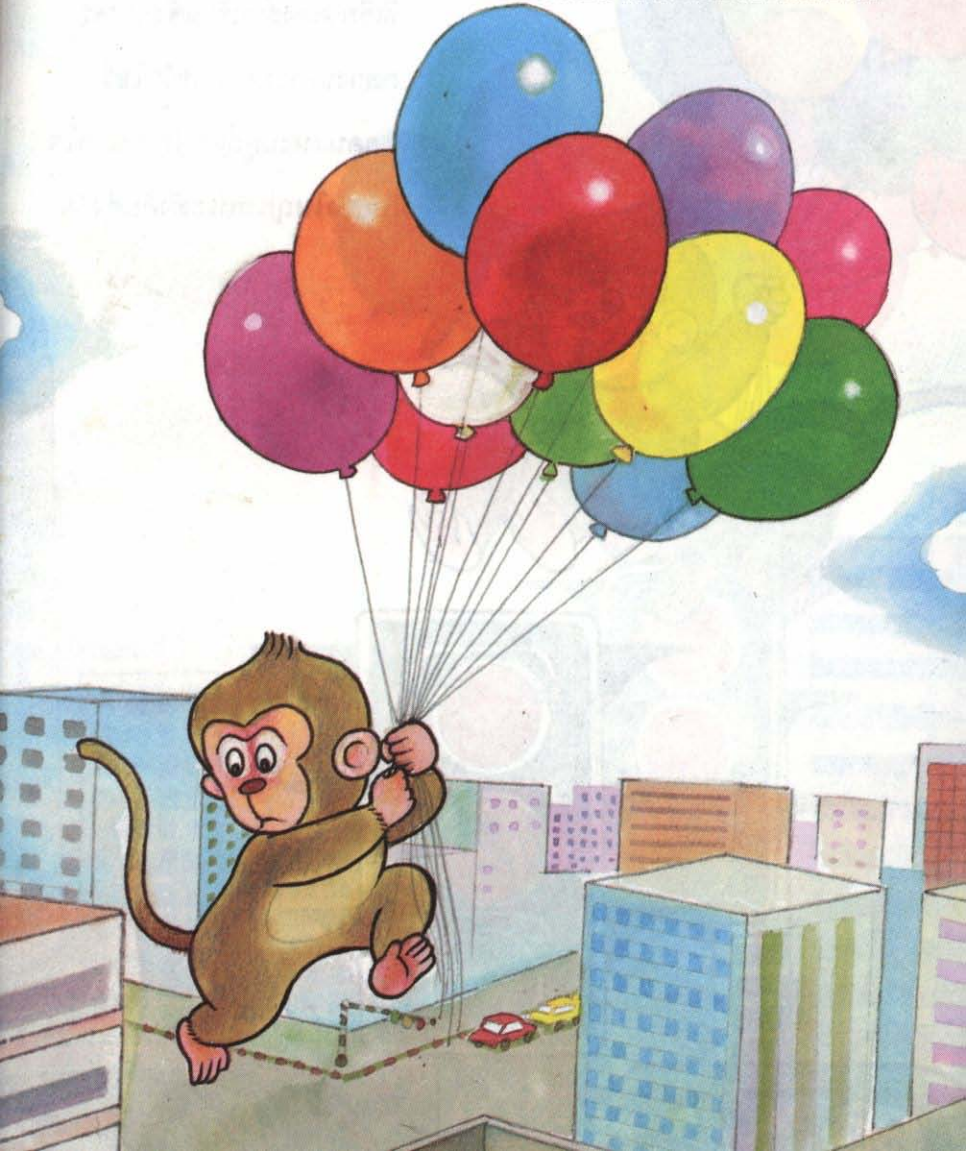
ตอนแรกลมแรงโบกกระโชกมา

ยอดขยายดึกพรันยั้งหวั่นไหว

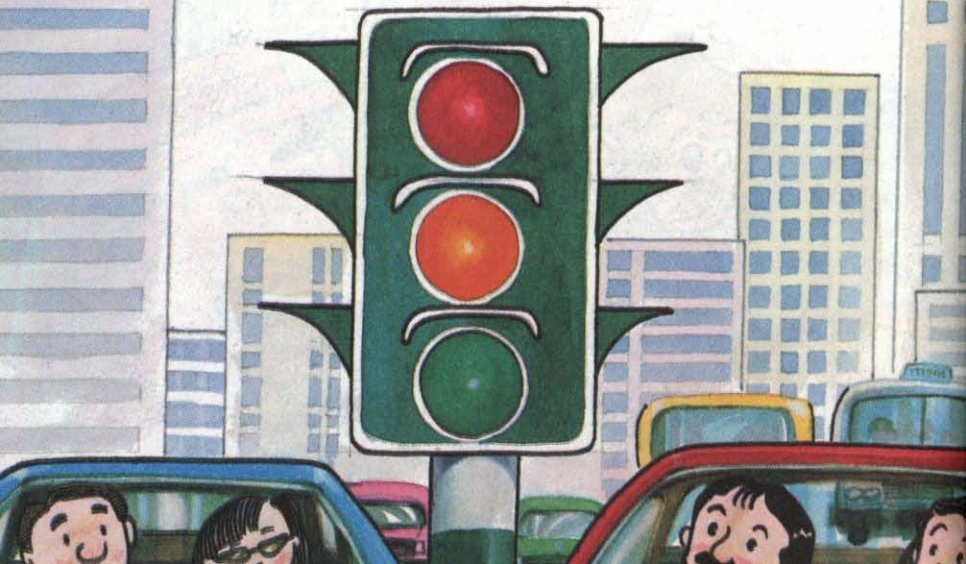
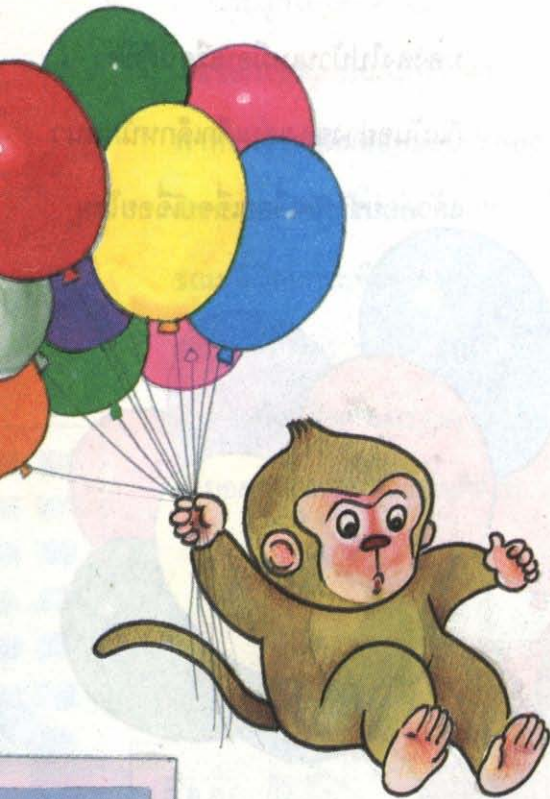
มองลงไปบ้านเหมือนเรือנדึกตา

ก็มั่นอย่างของเล่นเด็กเล็กหนักหนา

แล้วค่อยซาพัดเฉื่อยเฉื่อยเฉื่อยไชย



ในที่สุดลมหยุดนิ่งลง
 ยอดเหน้อยจืดจืดเปลี่ยวละเหี่ยโหย
 เจ้าตกดิ่งทิ้งลงมาท่าอึดโรย
 แล้วก็ โอ้ย! หล่นลงตรงเสาไฟ
 สีเขียวแดงสำหรับแจ้งจราจร
 กลางนครรามาขวักไขว่
 ทุกคนแหงนดูสัตว์ประหลาดใจ
 เลยยุ่งใหญ่รถประดังคับคั่งกัน

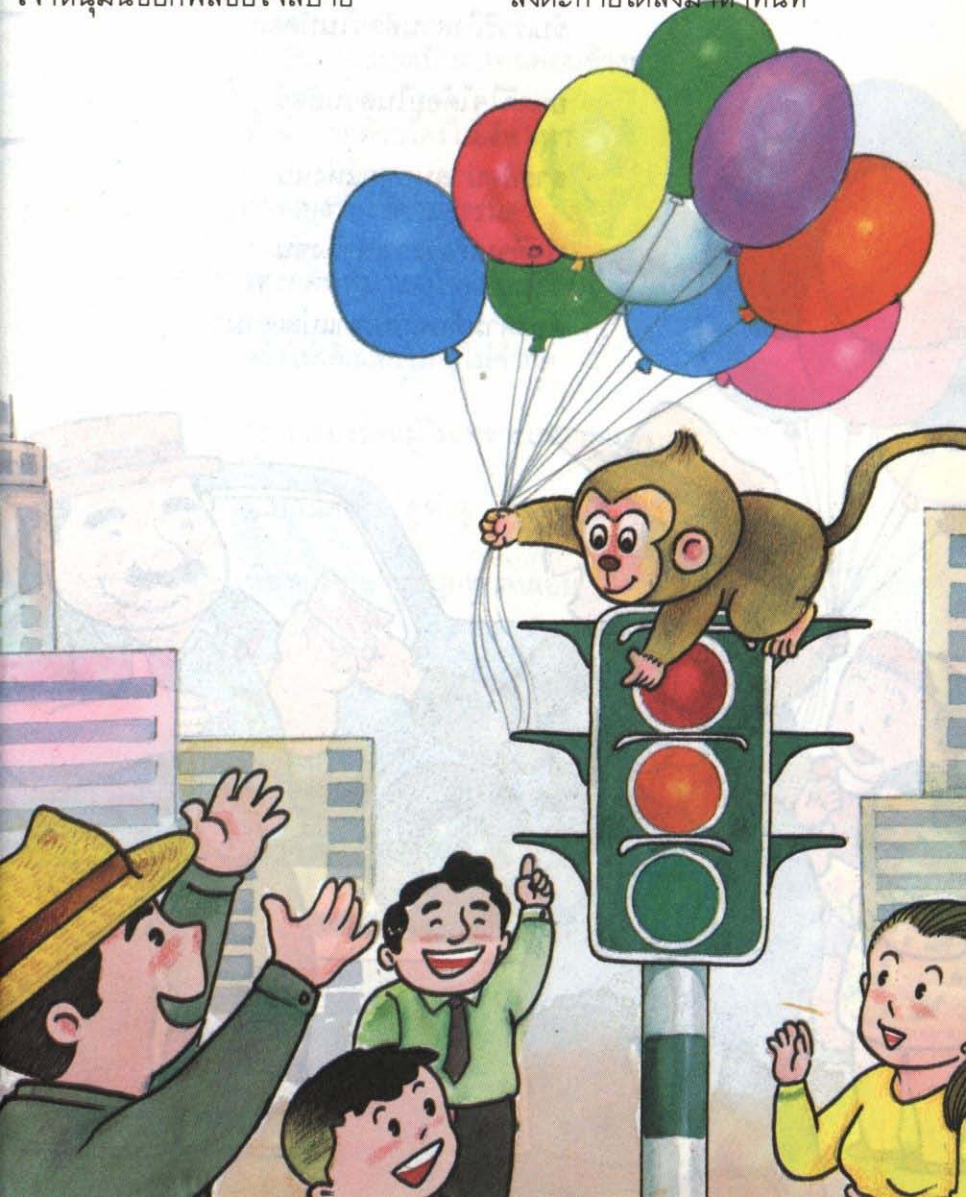


สุดจะคิดทำอะไรได้อีกแล้ว

เสียง “ยอด ยอด” ลอดหูสู่ลึงพลัน
พร้อมทั้งหมวกเหลืองใหญ่ใส่อยู่เด่น
เจ้าหนุ่มน้อยก็พลอยใจสบาย

ยอดยื่นเขวมือถือลูกโป่งมัน

เจ้าจึงหันลงมาเห็นหน้านาย
พอยอดเห็นแสนสุขทุกข์เหือดหาย
ลึงตะกายไต่ลงมาหาทันที



หนุ่มหมวกฟางกางแขนอุ้มลิงป่า

หยิบเงินค่าลูกโป่งไม่โกงหนี

ขึ้นรถยนต์พาเจ้าจ๋อจรีดี

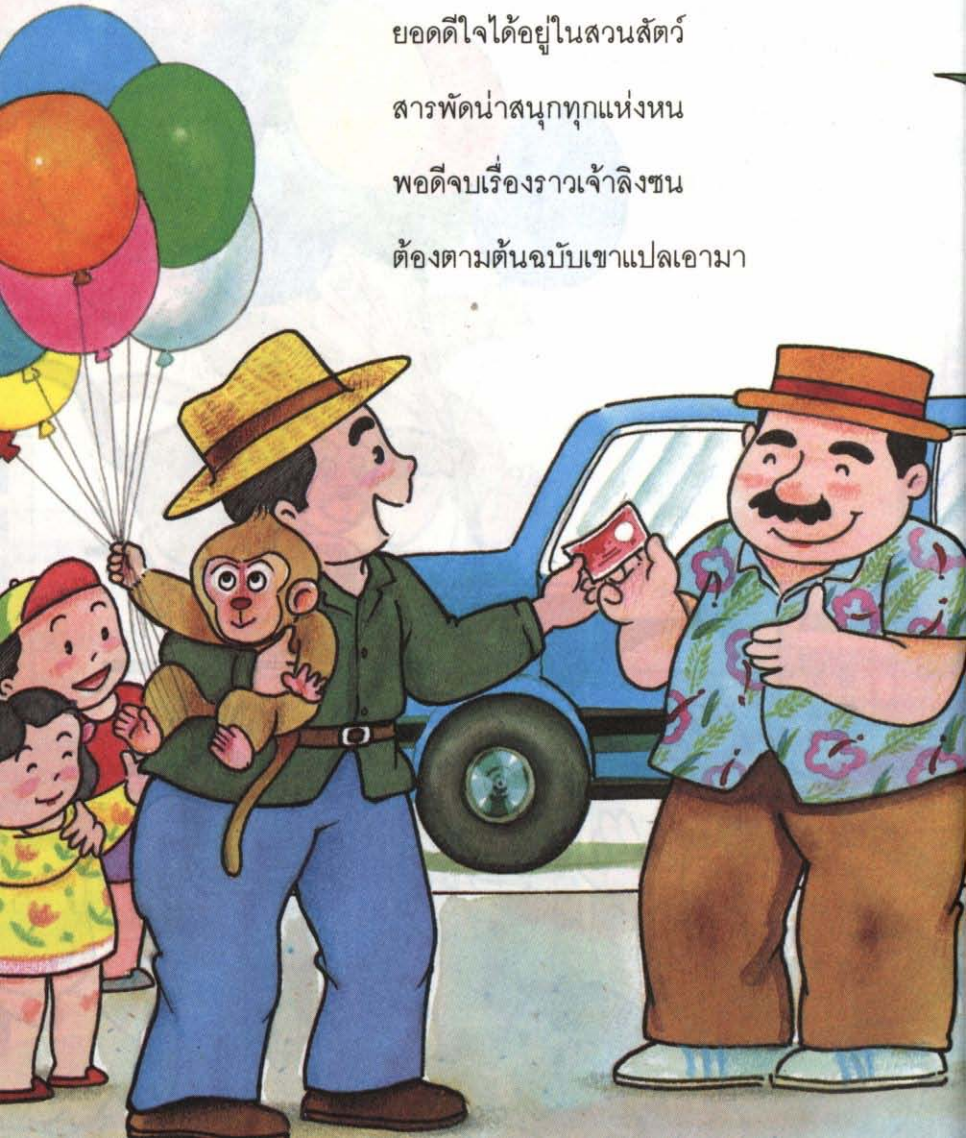
ขับเร็วรี่ถึงสวนสัตว์ในบัดดล

ยอดดีใจได้อยู่ในสวนสัตว์

สารพัดน่าสนุกทุกแห่งหน

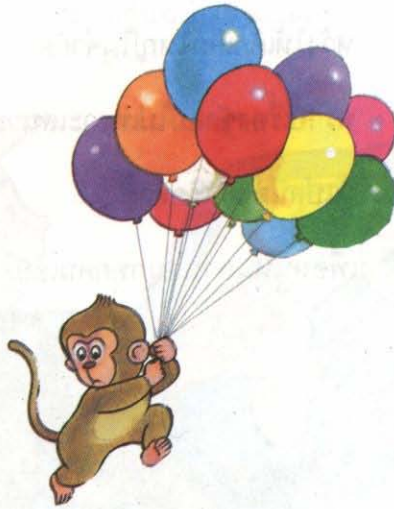
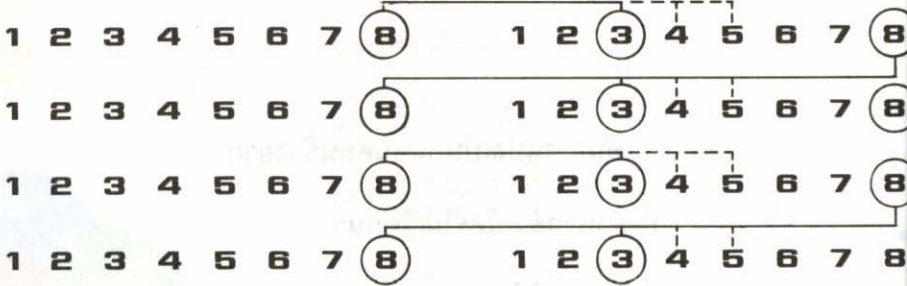
พอดีจบเรื่องราวเจ้าลิงชน

ต้องตามต้นฉบับเขาแปลเอามา



อันการแปลเป็นกลอนค่อนข้างยาก
ทั้งลำบากด้วยใครใฝ่เลือกหา
ค้ำง่ายง่ายใช้ตามธรรมดา
แทรกศัพท์มาแต่น้อยค่อยเรียนรู้
หวังให้เด็กเล็กใหญ่ไม่จำกัด
ทราบเรื่องชัดแม้ไม่เพราะเสนาะหู
ผู้แปลนี้ตั้งใจคิดทำดู
เพื่อหนูหนูอ่านสนุกทุกคนเอ๋ย

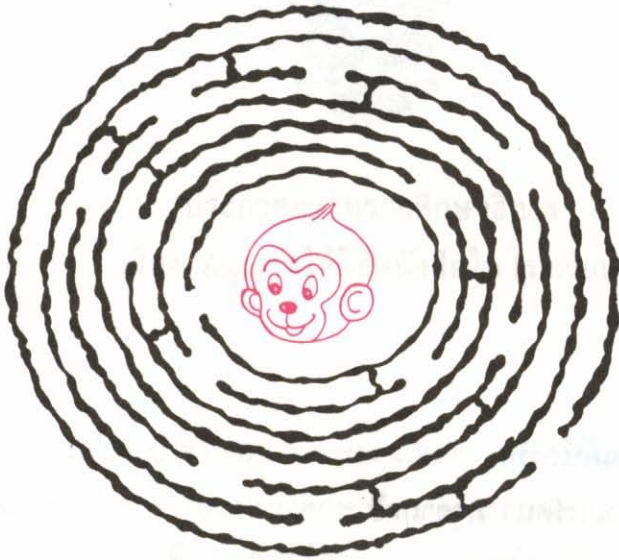
แผนผังกลอนสุภาพ



เจ้ายอดเฒ่าใจขึ้นบนลูกกรง
 เหมือนนกแปีกหางพลางทำเป็น
 ลิงน้อยนี่ก็มันใจบินไหนแน่
 แต่พอตกลงพลันในทันใด

ย่อตัวลงแขนกางวางท่าเด่น
 ดังจะเผลนไผ่ผินออกบินไป
 ต้องตีเท้าบินอย่างนางนวลได้
 ก็ตกในน่านน้ำทะเลวน

หนุ่มหมวกฟางต้องการจับลิงป่าช่วยนำทางให้ทีเถิด



ทรงแปลและนิพนธ์เรื่อง

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงสุทธวงษ์วิจิตร

ปรับปรุงต้นฉบับ

นางรัตนา ภาชาฤทธิ

ปก/ภาพประกอบ

นายพล พิทยาสกุล



ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการ พิจารณาเห็นว่า หนังสือนิทานคำกลอน เรื่อง ยอดดิ่ง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๙ ยังมีเนื้อหาสาระสนองจุดประสงค์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) กลุ่มทักษะฯ ภาษาไทย จึงได้ปรับปรุงรูปเล่มภาพประกอบ ให้น่าสนใจยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

(นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ





รัฐบาลท่านว่าควรประหยัด
เพื่อช่วยรัฐช่วยชาติทวยราษฎร์พอง
ไม่ควรรีใช้จ่ายให้กำยกอง
ฉันทจึงต้องแต่งกลอนอวยพรมา
บนสมุดเล่มน้อยกระจริด
ขอนุญาตมิตรจงสุขสันต์แสนทรธา
อายุยืนโรคภัยไม่มีทา
พรังพร้อมหน้าลูกหลานสราญเทอญ.

สุทรวงษ.
พุทธศักราช ๒๕๒๔